

PAS-bureau

Gebiedsrapportage 2017

Natura 2000 gebied nr. 85

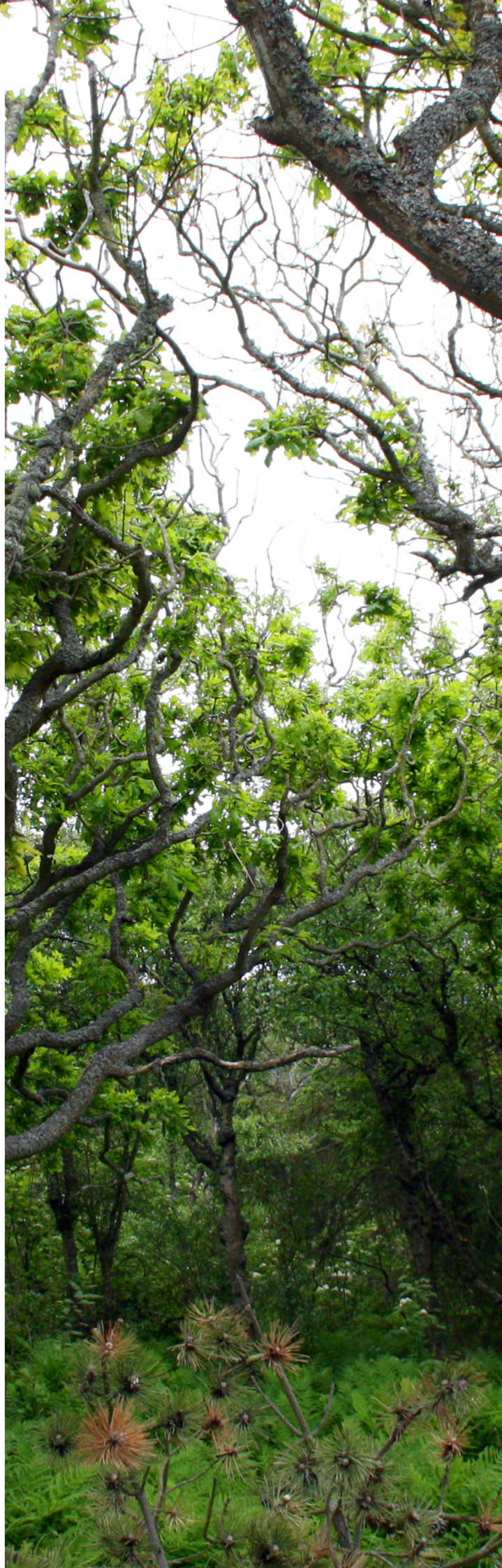
Zwanenwater & Pettemerduinen

Binnen het Programma Aanpak Stikstof staat het uitvoeren van de geplande bron- en herstelmaatregelen en het blijvend dalen van het stikstofdepositie centraal. Daarmee wordt verdere achteruitgang van de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten voorkomen en worden de wettelijk vastgestelde natuurdoelen (op termijn) gehaald. Dit maakt het mogelijk om economische ontwikkeling te faciliteren door het uitgeven van depositieruimte.

Deze gebiedsrapportage brengt op gebiedsniveau in beeld of de omvang en kwaliteit van de voor stikstofgevoelige habitattypen (en leefgebieden van soorten) in overeenstemming is met de uitgangspunten van het Programma Aanpak Stikstof. Ook wordt inzichtelijk gemaakt hoe de stikstofdepositie zich in ruimte en tijd ontwikkelt en of de uitvoering van de herstelmaatregelen verloopt zoals in PAS-gebiedsanalyses is vastgelegd. De gebiedsrapportage bestaat uit de volgende hoofdstukken:

1. Beschermde habitattypen en leefgebieden
2. Herstelmaatregelen (brongegevens en voortgang)
3. Veldbezoek
4. Ontwikkeling van de stikstofdepositie
5. Stikstofoverbelasting per habitat
6. Benutting van de depositieruimte

Voor elk onderdeel is de meeste recente informatie weergegeven die, passen binnen het monitoringproces, beschikbaar was op 31 december 2017. De inwinning van de gegevens vond op verschillende data plaats. Per onderdeel is aangegeven van welk moment in de tijd de gegevens afkomstig zijn. Eind 2017 zijn over de ontwikkeling van de kwaliteit en omvang van beschermde stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden beperkt gegevens beschikbaar. Dit is conform het PAS-monitoringsplan. Veranderingen in ecologische en hydrologische processen, die door de uitvoering van herstelmaatregelen op gebiedsniveau in gang worden gezet en met natuurmonitoring in beeld worden gebracht, vergen tijd. De komende jaren zal een steeds uitgebreider beeld gegeven kunnen worden van de effecten van de PAS-herstelmaatregelen en de ontwikkeling en kwaliteit van de stikstofgevoelige habitats.

1 Beschermde habitattypen en leefgebieden

De PAS-monitoring heeft betrekking op de kwaliteit en het oppervlakte van beschermde stikstofgevoelige habitattypen en op stikstofgevoelige leefgebieden van soorten in het PAS- Natura 2000-gebied (verder PAS-gebied). De in dit hoofdstuk gepresenteerde gegevens zijn gebaseerd op AERIUS Monitor 2016L.

1.1 Ligging habitattypen

Een kaart met de ligging van de relevante habitattypen en leefgebieden van VHR-soorten binnen het PAS-gebied is te vinden in de bijlage. Zie de kaart 'Ligging Habitattypen'.

1.2 Omvang en doelstelling habitattypen

In de bijbehorende tabel 'Relevante habitattypen' is per habitatype aangegeven welke instandhoudingsdoelstelling er voor geldt: behoud of verbetering. Dit is geformuleerd voor zowel de kwaliteit als voor de oppervlakte van het desbetreffende habitatype. Ook is aangegeven wat het ecologisch oordeel hiervoor is. Het ecologisch oordeel laat zien of voor het habitatype verwacht mag worden dat de natuurwaarden behouden (of op termijn verbeterd) kunnen worden bij de berekende ontwikkeling van de stikstofdepositie in combinatie met de geplande herstelmaatregelen. De oordelen 1a en 1b houden in dat er wetenschappelijk gezien geen twijfel is dat de instandhoudingsdoelen op termijn gehaald kunnen worden. Als verbetering van de kwaliteit of uitbreiding van de oppervlakte een doelstelling is, zal die bij oordeel 1a in het eerste tijdvak aanvangen en bij 1b in het tweede of derde tijdvak. Voor een volledige begripsomschrijving van het ecologisch oordeel zie de AERIUS-leeswijzer gebiedssamenvatting: <https://www.aerius.nl/nl/publicaties/handleidingen-en-leeswijzers>

In de tabel staan ook de oppervlaktes per habitatype aangegeven. Het oppervlak is berekend door het oppervlak van het ingetekende habitatgebied te vermenigvuldigen met de mate waarin het habitatype binnen het gebied voorkomt (het bedekkingspercentage). Zie de tabel 'Relevante habitattypen' in de bijlage.

1.3 Leefgebieden van aangewezen soorten

Voor de aangewezen soorten is in de tabel 'Leefgebieden van aangewezen soorten' aangegeven per soort van welke stikstofgevoelige leefgebieden de soort binnen het PAS-gebied gebruik maakt. In de tabel staat ook de oppervlakte van het desbetreffende stikstofgevoelige leefgebied en het ecologisch oordeel voor de doelstelling van de populatie van de soort.

2 Natuurherstelmaatregelen

De tabel 'Herstelmaatregelen' geeft aan welke ecologische herstelmaatregelen er in de eerste PAS periode (2015 t/m 2021) uitgevoerd worden om verslechtering te voorkomen en (op termijn) de doelstellingen voor de relevante habitats en leefgebieden te realiseren. De tabel bevat alle ecologische herstelmaatregelen die voor dit PAS-gebied zijn opgenomen in de bijbehorende PAS-Gebiedsanalyse 2017. Uitleg over de verwachte effecten van de herstelmaatregelen is terug te vinden in de gebiedsanalyse.

Over de uitvoering van de natuurherstelmaatregelen zijn door het bevoegd bestuursorgaan afspraken gemaakt met de betrokken waterschappen, terreinbeherende organisaties en particulieren. Zie de tabel 'Herstelmaatregelen' in de bijlage.

2.1 Voortgang uitvoering herstelmaatregelen

De tabel 'Voortgang herstelmaatregelen' geeft inzicht in de voortgang van de uitvoering van ecologische herstelmaatregelen. De peildatum van de hier gepresenteerde gegevens is 31 maart 2017. De voortgang is uitgevraagd over de maatregelen die zijn opgenomen in de AERIUS Monitor M16, omdat AERIUS Monitor M16L op dat moment nog niet beschikbaar was. Hierdoor kunnen er kleine afwijkingen bestaan tussen de maatregelen die opgenomen zijn in de voorgaande tabel 'Herstelmaatregelen' en in de tabel 'Voortgang herstelmaatregelen'. In een volgende ronde van de voortgangsmonitoring worden deze afwijkingen bijgesteld.

Per maatregel is in de tabel weergegeven wanneer de uitvoering van de maatregelen afgerond dient te zijn en wat de voortgang is. Daarnaast is per maatregel een prognose afgegeven over het gereedkomen van de uitvoering binnen de gestelde termijn. Om goed vinger aan de pols te kunnen houden met betrekking tot de voortgang, is de uitvoering opgeknipt in processtappen. Voor alle processtappen is de voortgangstatus zichtbaar in de tabel. Er worden acht processtappen onderscheiden: 1) beschikbaar maken financiering; 2) beschikbaar maken van de grond (overeenkomst, aankoop, afkoop pacht, onteigening); 3) formele besluitvorming (inpassingsplan, bestemmingsplan, peilbesluit); 4) vergunningen; 5) inhoudelijke voorbereiding; 6) praktische voorbereiding; 7) fysieke uitvoering; 8) gereed verklaren. Het is belangrijk op te merken dat niet alle processtappen

voor elke maatregel van toepassing zijn. Zo worden bijvoorbeeld veel maatregelen in bestaande natuurgebieden uitgevoerd. De processtap 'Beschikbaar maken van de grond' is dan niet aan de orde.

Voor maatregelen waarvoor al gestart is met de uitvoering in het veld is in 'percentage voortgang' weergegeven welk deel van de uitvoering gerealiseerd is. Niet voor elk type herstelmaatregel kan tussentijds een indicatie van de vordering in het veld gegeven worden. Voor sommige herstelmaatregelen, zoals bijvoorbeeld het opzetten van het grondwaterpeil, geldt dat er in de uitvoering van de maatregel geen stappen zijn tussen 0% gerealiseerd en 100% gerealiseerd. Zie de tabel 'Voortgang herstelmaatregelen' in de bijlage.

2.2 Knelpunten

Voor herstelmaatregelen waarvan de tijdige uitvoering onder druk staat of waarbij de prognose is dat de herstelmaatregel niet tijdig wordt uitgevoerd, zijn knelpunten benoemd. Knelpunten kunnen betrekking hebben op een specifieke processtap of algemeen van aard zijn.

In dit PAS-gebied waren knelpunten in de uitvoering van herstelmaatregelen niet aan de orde op peildatum 31-3-2017.

3 Veldbezoek

Onderdeel van de PAS-monitoring is een jaarlijks veldbezoek in elk PAS-gebied. Het veldbezoek bestaat uit een visuele inspectie van geselecteerde locaties door medewerkers van het verantwoordelijke bestuursorgaan voor het beheerplan van het Natura 2000-gebied (meestal provincie) en de terreinbeheerder(s). Tijdens de inspectie wordt op basis van een standaardvragenlijst gekeken naar indicaties voor ontwikkelingen in de stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten. Het gaat om visuele waarnemingen van de natuurkwaliteit en niet om gerichte metingen. De resultaten van het veldbezoek worden door het bevoegd gezag en de beheerder gezamenlijk vastgelegd in een verslag en ondertekend. In 2017 is er in dit PAS-gebied een veldbezoek verricht. Er zijn daarbij geen onverwachte ontwikkelingen geconstateerd, die mogelijk (op termijn) aanleiding geven tot heroverweging van de PAS-gebiedsanalyse.

4 Ontwikkeling van de stikstofdepositie

In dit deel van de gebiedsrapportage wordt inzichtelijk gemaakt wat de ontwikkeling is van de stikstofdepositie in het gebied over de tijd. Deze informatie is gebaseerd op modelberekeningen van AERIUS Monitor 2016L.

De staafdiagrammen 'Ontwikkeling van de stikstofdepositie' tonen de gemiddelde depositie op alle relevante habitats binnen het gebied in 2014, 2015, 2020 en 2030. Dit zijn de jaren waarvoor deze rekenresultaten beschikbaar zijn. Zie de diagrammen 'Ontwikkeling van de stikstofdepositie'.

4.1 Ruimtelijke verdeling van de depositie

De kaarten 'Ruimtelijke verdeling depositie' tonen de ruimtelijke verdeling van de depositie op relevante habitats en N-gevoelige leefgebiedtypen. De eerste kaart toont de verdeling van de depositie voor het jaar 2014. De kaarten daaronder tonen deze verdeling voor de jaren 2020 en 2030. Zie de kaarten 'Ruimtelijke verdeling depositie'.

4.2 Depositie per habitat

Tabel 'Depositie per habitat- en leefgebiedtype' toont de gemiddelde depositie per habitat- en leefgebiedtype voor de jaren 2014, 2015, 2020 en 2030. De kolommen met percentielen geven een indicatie van hoeveel stikstofdepositie er plaatsvindt op het overgrote deel (80%) van het habitat. Met andere woorden: voor 80% van het oppervlak van het desbetreffende habitat geldt een stikstofdepositie die tussen de weergegeven waarden ligt. Zie de tabel 'Depositie per habitatype'.

4.2.1 Depositiedaling

Bijgaande kaarten en tabel tonen in welke mate de stikstofdepositie in 2020 en 2030 daalt ten opzichte van het jaar 2014. In de tabel is ook de depositiedaling in 2015 ten opzichte van 2014 opgenomen. Zie de kaarten 'Depositiedaling' en de tabel 'Depositiedaling per habitatype' in de bijlage.

5 Stikstofoverbelasting per habitat

In de tabel 'Stikstofoverbelasting per habitat- en leefgebiedtype' is per relevant habitat aangegeven in hoeverre er sprake is van overbelasting door stikstof in 2014, 2015, 2020 en 2030. De gepresenteerde informatie is gebaseerd op modelberekeningen van AERIUS Monitor 2016L. Zie tabel 'Stikstofoverbelasting per habitat- en leefgebiedtype'.

5.1 Ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting

De kaarten 'Ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting' geven weer in welke mate het gebied te maken heeft met overbelasting in het referentiejaar 2014, in 2020 en in 2030, gebaseerd op de mate van overschrijding van de kritische depositiewaarde op relevante habitats. Zie kaarten 'Ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting'.

6 Benutting van de depositieruimte

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de benuttingsgraad van de ruimte voor economische ontwikkeling. Door de depositiedaling en de generieke bronmaatregelen in combinatie met de uitvoering van herstelmaatregelen komt depositieruimte beschikbaar voor de groei van bestaande economische activiteiten en voor nieuwe economische ontwikkelingen. Een deel van de depositieruimte is gereserveerd voor autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld gekoppeld aan bevolkingsgroei). Een deel is gereserveerd voor projecten met een klein effect op stikstofgevoelige natuurgebieden waarvoor geen vergunning nodig is en een melding volstaat. Een deel is gereserveerd voor projecten van nationaal en provinciaal maatschappelijke belang (prioritaire projecten). En een deel is gereserveerd voor vergunningsplichtige activiteiten van overheden en ondernemers. De beschikbare ontwikkelingsruimte in de eerste zesjarige PAS-periode is verdeeld over twee periodes van ieder drie jaar. Na drie jaar komt er opnieuw ontwikkelingsruimte beschikbaar, als uit de monitoring blijkt dat dit nog steeds verantwoord is met oog op de te behalen natuurdoelen.

De figuur 'Benuttingsgraad depositieruimte' laat zien in welke mate de voor de verschillende onderdelen beschikbare depositieruimte benut is na het eerste jaar PAS, op peildatum 12 september 2017. De benuttingsgraad is gebaseerd op de beschikbaar gestelde ontwikkelingsruimte zoals vastgelegd in AERIUS Monitor 2016L. De totale hoeveelheid depositieruimte die voor elk van de onderdelen (prioritaire projecten, vergunningen en meldingen) de eerste drie jaar beschikbaar is (tot 1 juli 2018) is op 100% gesteld. Autonome ontwikkeling is in de figuur niet opgenomen. De weergegeven percentages gelden voor het hele PAS-gebied in totaal, en geven geen inzicht in de verschillen in benuttingsgraad binnen een PAS-gebied.

De figuur is een momentopname. Er kunnen dagelijks vergunningen worden verleend en meldingen worden gedaan. Hierdoor zal de benuttingsgraad op het moment van publicatie van deze rapportage afwijken van de hier getoonde cijfers. Zie de figuur 'Benuttingsgraad depositieruimte' in de bijlage.

Relevante habitattypen

Habitat		Ecologisch oordeel	Relevant (ingetekend)	Relevant (gekarteed)	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H2110	Embryonale duinen	1a	14,8 ha	11,7 ha	Behoud	Behoud
H2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	1b	6,4 ha	5,3 ha	Behoud	Behoud
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	1b	243,6 ha	153,9 ha	Verbetering	Verbetering
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	1a	29,9 ha	19,0 ha	Behoud	Behoud
H6230	Heischrale graslanden	1a	16,6 ha	6,7 ha	Verbetering	Behoud
H7210	Galigaanmoerassen	1b	9,9 ha	2,7 ha	Behoud	Behoud
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	1a	4,7 ha	3,4 ha	Behoud	Behoud
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	1a	157,9 ha	73,0 ha	Behoud	Behoud
H2170	Kruipwilgstruwelen	1b	7,7 ha	5,3 ha	Behoud	Behoud
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	1a	28,3 ha	12,3 ha	Behoud	Behoud
H6410	Blauwgraslanden	1a	< 1,0 ha	< 1,0 ha	Behoud	Behoud
H2120	Witte duinen	1b	97,3 ha	72,6 ha	Behoud	Verbetering
H2180B	Duinbossen (vochtig)	1b	97,0 ha	37,1 ha	Behoud	Behoud
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	1b	51,8 ha	19,3 ha	Behoud	Behoud
H2150	Duinheiden met struikhei	1b	5,1 ha	2,3 ha	Behoud	Behoud
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	1a	2,9 ha	< 1,0 ha	Verbetering	Verbetering
H9999:85	Habitatype onbekend/onzekeer KDW op basis meest kritische aangewezen type (H6230;H2130B;H6230;H2130B)	-	1,5 ha	1,5 ha	-	-

Leefgebieden van aangewezen soorten

Soort		Doelstelling populatie	Leefgebied/habitatype		Ecologisch oordeel	Relevant (ingetekend)	Relevant (gekarteed)
A277	Tapuit	20	H2120	Witte duinen	1b	96,5 ha	71,8 ha
			ZGH21 20	Witte duinen	1b	< 1,0 ha	< 1,0 ha
			H2150	Duinheiden met struikhei	1b	5,1 ha	2,3 ha
			H2130 B	Grijze duinen (kalkarm)	1b	243,1 ha	153,5 ha
			ZGH21 30B	Grijze duinen (kalkarm)	1b	< 1,0 ha	< 1,0 ha
			H2130 A	Grijze duinen (kalkrijk)	1b	51,7 ha	19,3 ha
			ZGH21 30A	Grijze duinen (kalkrijk)	1b	< 1,0 ha	< 1,0 ha
			H2140 B	Duinheiden met kraaihei (droog)	1a	157,9 ha	73,0 ha
			H6230 vka	Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	1a	16,6 ha	6,7 ha

Herstelmaatregelen

Kaart	Maatregel	Ten behoeve van		Potentiële effectiviteit *	Respons- tijd (jaar) **	Opp./lengte maatregel	Frequentie uitvoering per (1e, 2e of 3e) tijdvak ***
5	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	● ● ●	1 - 5	± 11 ha	Eenmalig (1)
	Aanleg bufferzone of vervanging kwelscherm mede ten behoeve van H2190C, H6230; afhankelijk van uitkomst hydrologisch onderzoek	H6410	Blauwgraslanden	● ● ●	1 - 5	nog niet bekend	Eenmalig (2)
	Aanleg stuifkuilen 60m D incl. nabeheer, ook voor H2130A	H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	● ● ●	1 - 5	± 19 stuks	Eenmalig (2,3)
6	Aanleg stuifkuilen gemiddeld 60m D incl. nabeheer, ook voor H2130A	H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	● ● ●	1 - 5	± 20 stuks	Eenmalig (1)
10	Extra maaien	H6230	Heischrale graslanden	● ● ●	1 - 5	1,7 ha	Eenmalig (1)
3	Extra maaien	H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	● ● ○	1 - 5	± 6 ha	Cyclisch (1)
		H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	● ● ○	1 - 5		
1	Extra maaien	H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	● ● ○	1 - 5	± 5 ha	Cyclisch (1)
	Extra maaien	H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	● ● ○	1 - 5	± 4 ha	Cyclisch (2,3)
7	Extra maaien	H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	● ● ●	1 - 5	2,1 ha	Eenmalig (1)
	Extra maaien	H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	● ● ○	1 - 5	± 2 ha	Cyclisch (3)
		H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	● ● ○	1 - 5		
	Extra maaien	H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	● ● ●	1 - 5	0,7 ha	Eenmalig (2)
	Extra maaien	H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	● ● ●	1 - 5	0,7 ha	Eenmalig (3)
	Extra maaien	H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	● ● ○	1 - 5	± 2 ha	Cyclisch (2)
		H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	● ● ○	1 - 5		
	Extra maaien	H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	● ● ○	1 - 5	± 2 ha	Cyclisch (3)
		H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	● ● ○	1 - 5		

Kaart	Maatregel	Ten behoeve van		Potentiële effectiviteit *	Respons- tijd (jaar) **	Opp./lengte maatregel	Frequentie uitvoering per (1e, 2e of 3e) tijdvak ***
	Extra maaien	H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	● ● ○	1 - 5	± 2 ha	Cyclisch (2)
		H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	● ● ○	1 - 5		
	Hydrologisch onderzoek gericht op randvoorwaarden H2190C, H6230 en H6410, functioneren huidige kwelscherm en noodzaak aanleg bufferzone	H6410	Blauwgraslanden	-	-	n.v.t.	Eenmalig (1)
8	Plaggen/chopperen	H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	● ● ●	< 1	2,4 ha	Eenmalig (1)
	Plaggen/chopperen	H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	● ● ●	1 - 5	7 ha	Eenmalig (2,3)
2	Plaggen/chopperen	H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	● ● ●	1 - 5	10 ha	Eenmalig (1)
	Plaggen/chopperen	H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	● ● ●	< 1	± 1,5 ha	Eenmalig (2,3)
	Plaggen/chopperen	H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	● ● ●	< 1	2 ha	Eenmalig (3)
4	Plaggen/chopperen	H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	● ● ●	< 1	1,3 ha	Eenmalig (1)
	Plaggen/chopperen	H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	● ● ●	< 1	3 ha	Eenmalig (2)
	Spragelen	H2150	Duinheiden met struikhei	● ● ○	5 - 10	0,3 ha	Eenmalig (2,3)
11	Spragelen	H2150	Duinheiden met struikhei	● ● ○	5 - 10	0,3 ha	Eenmalig (1)
	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	● ● ●	1 - 5	± 3 ha	Eenmalig (3)
13	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	● ● ●	< 1	1,3 ha	Eenmalig (1)
9	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	● ● ●	1 - 5	± 1 ha	Eenmalig (3)
12	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2150	Duinheiden met struikhei	● ● ●	1 - 5	± 1,2 ha	Eenmalig (1)
	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2150	Duinheiden met struikhei	● ● ●	1 - 5	± 0,4 ha	Eenmalig (2)
	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2150	Duinheiden met struikhei	● ● ●	1 - 5	± 0,4 ha	Eenmalig (3)

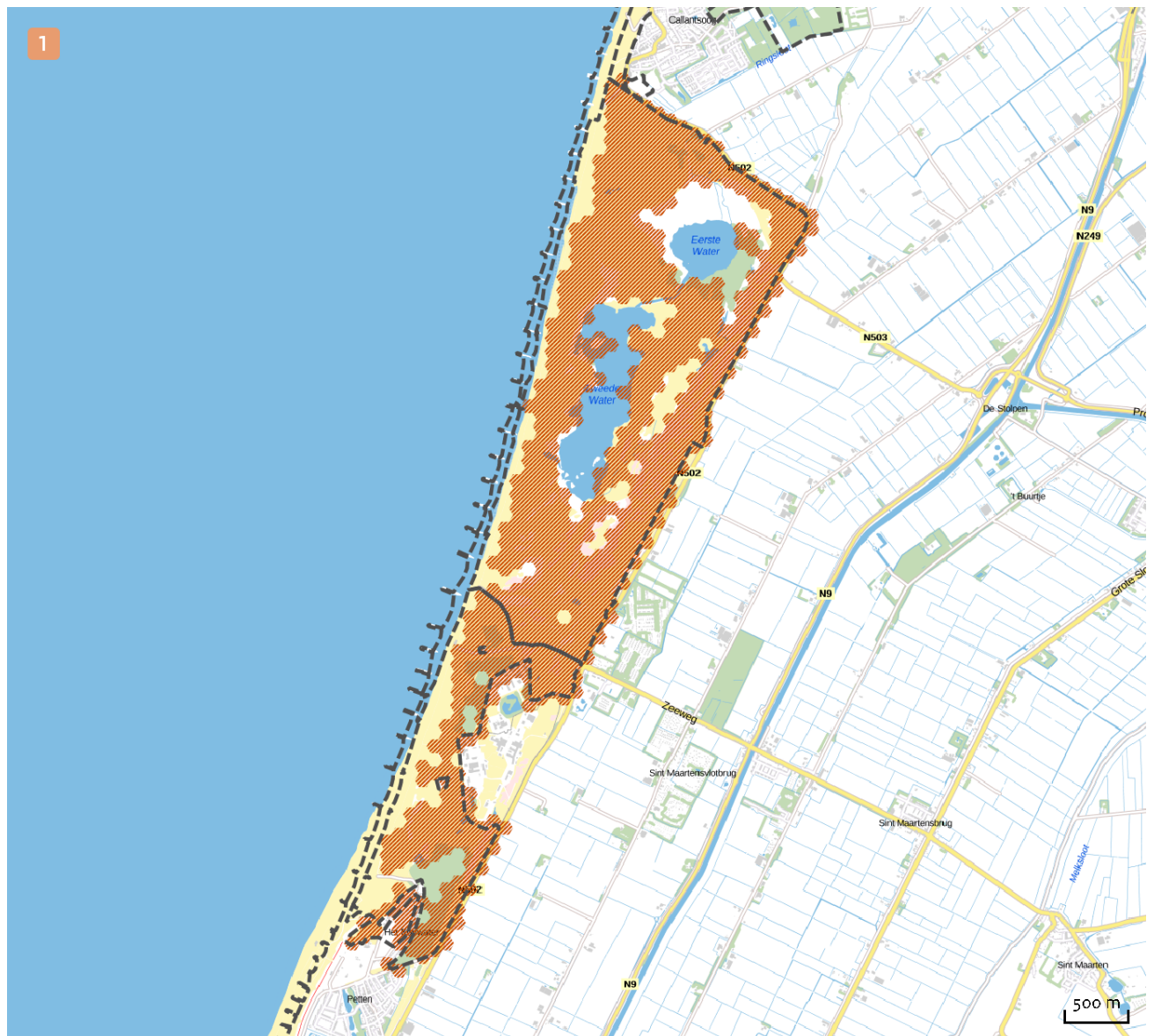
Kaart	Maatregel	Ten behoeve van		Potentiële effectiviteit *	Respons- tijd (jaar) **	Opp./lengte maatregel	Frequentie uitvoering per (1e, 2e of 3e) tijdvak ***
	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	● ● ●	1 - 5	± 1 ha	Eenmalig (2)
	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	● ● ●	1 - 5	± 0,2 ha	Eenmalig (1)
	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	● ● ●	1 - 5	± 4 ha	Eenmalig (2)
	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	● ● ●	< 1	0,5 ha	Eenmalig (2)
	Verwijderen struweel, opslag en exoten	H2180A	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	● ● ●	< 1	0,5 ha	Eenmalig (3)

*
 ● ○ ○ klein
 ● ● ○ matig
 ● ● ● groot

** De responstijd is de tijd waarvan verwacht wordt dat de maatregel effect zal hebben:
 < 1 jr; 1 tot 5 jr; 5 tot 10 jr; 10 jr of langer

*** De frequentie, per tijdvak van zes jaar, is eenmalig of cyclisch

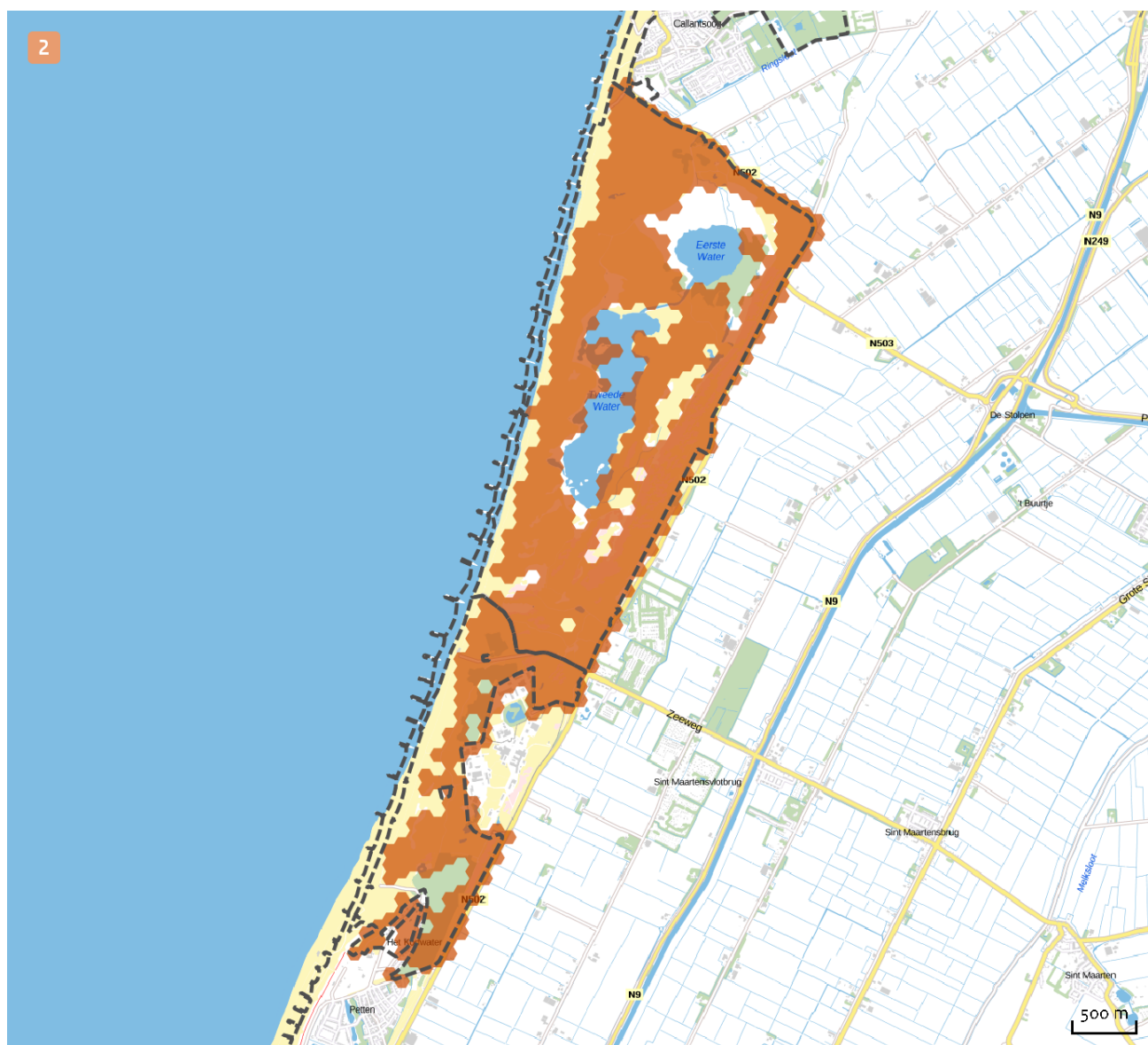
Maatregelkaart 1

Herstelmaatregelen

- Zoekgebied: Extra maaien (H2130B)

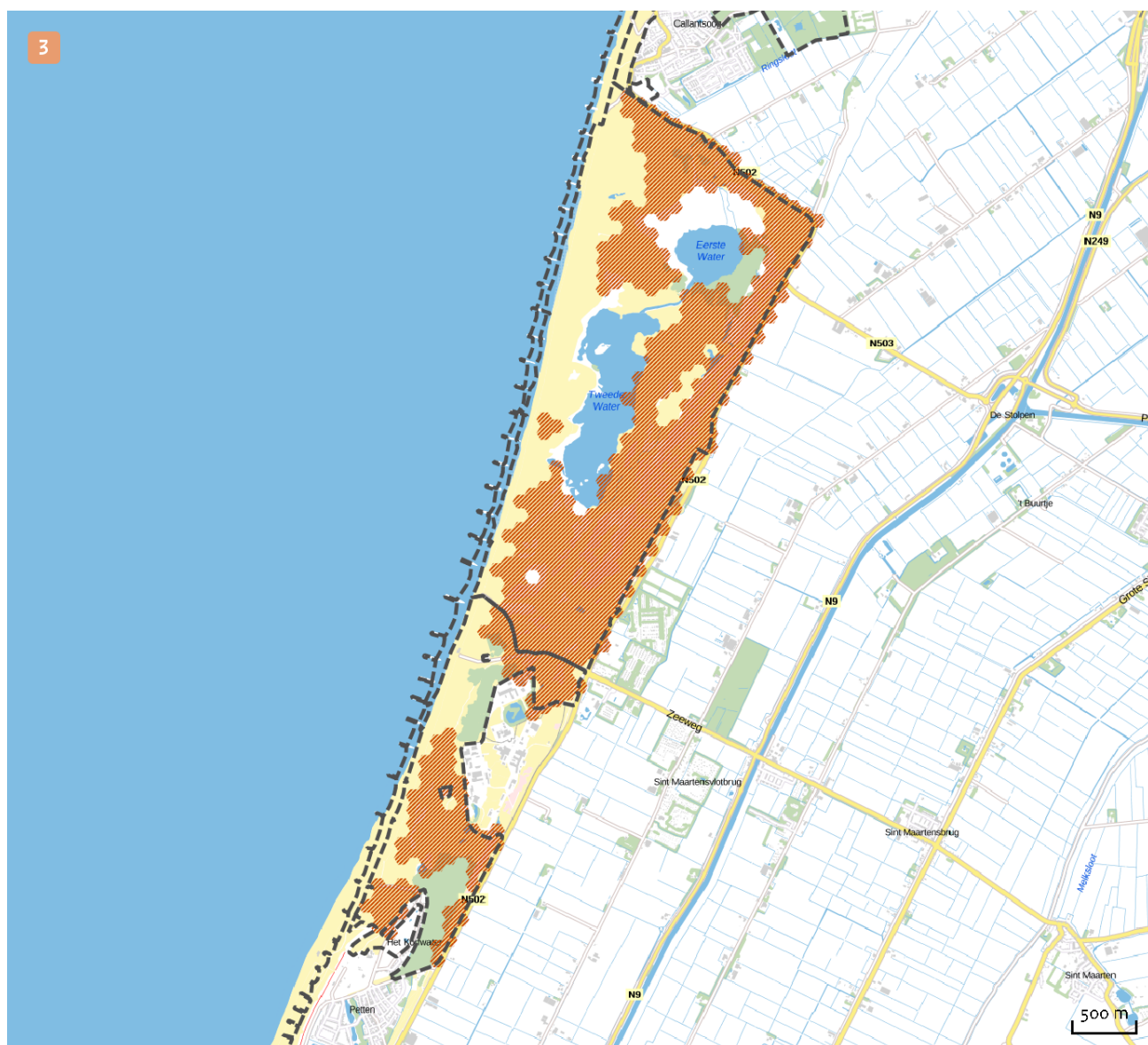
Maatregelkaart 2

Herstelmaatregelen

- Plaggen/chopperen (H2130B)

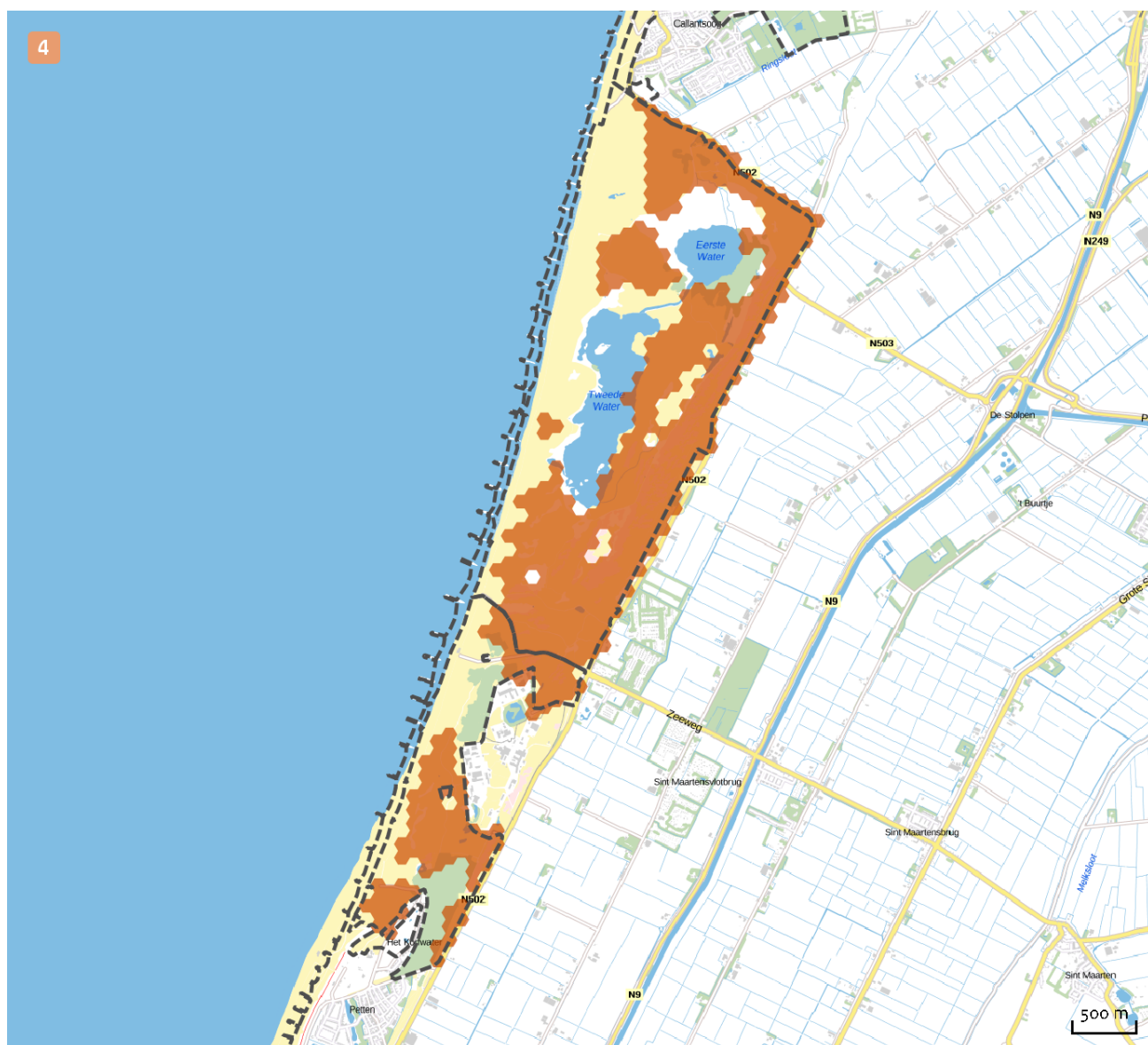
Maatregelkaart 3

Herstelmaatregelen

- Zoekgebied: Extra maaien (H2140A, H2140B)

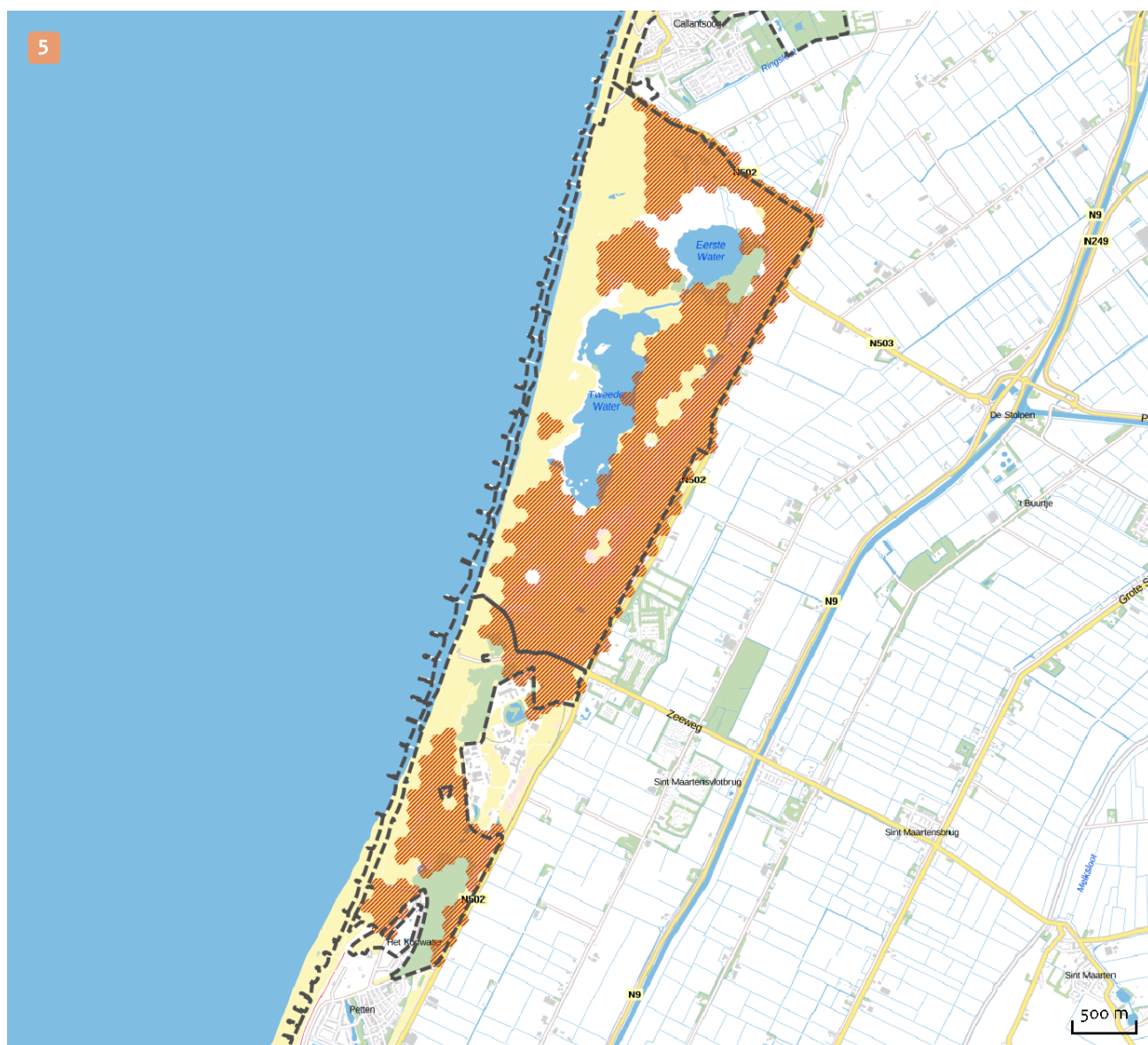
Maatregelkaart 4

Herstelmaatregelen

- Plaggen/chopperen (H2140B)

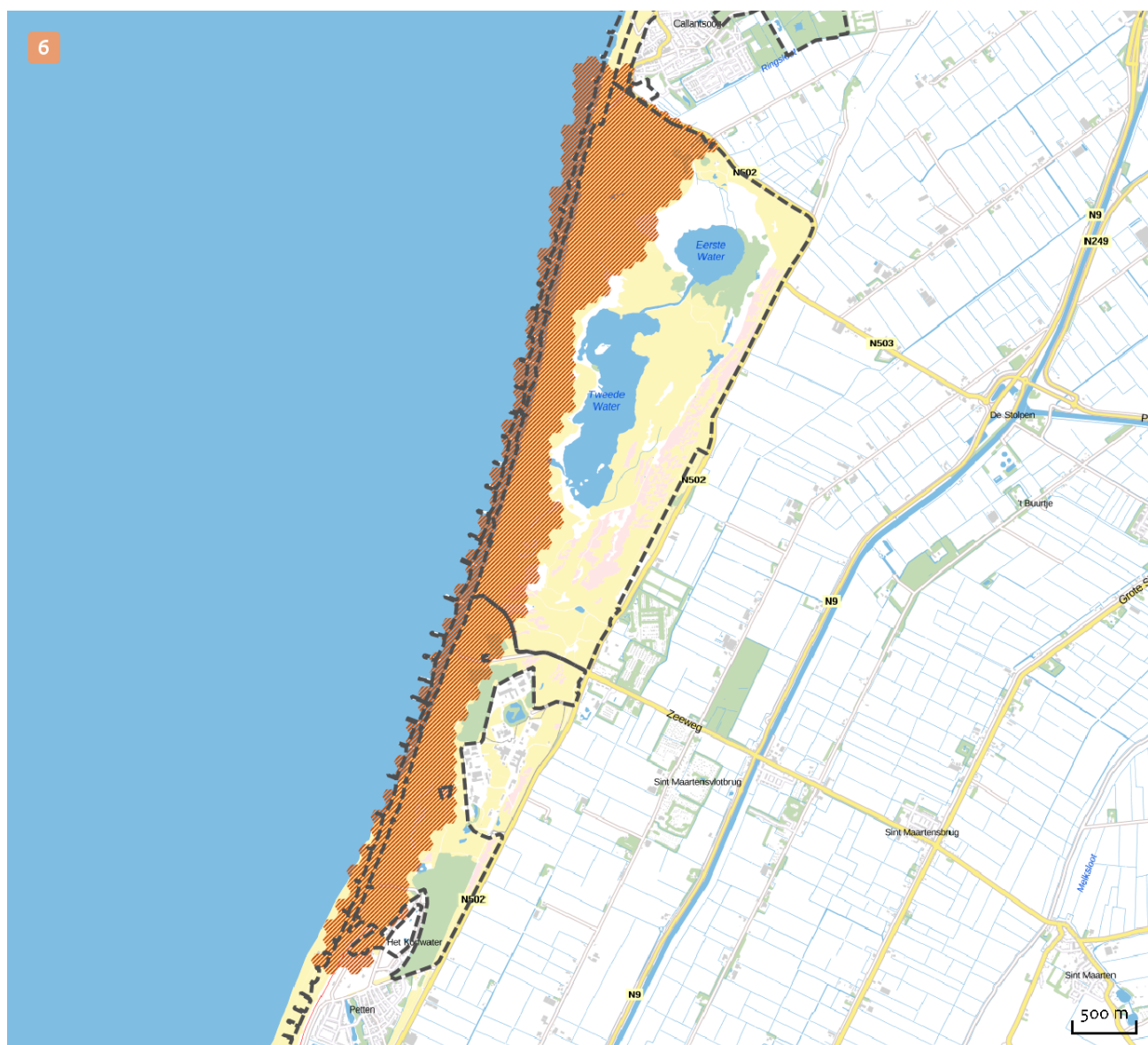
Maatregelkaart 5

Herstelmaatregelen

- Zoekgebied: Verwijderen struweel, opslag en exoten (H2140B)

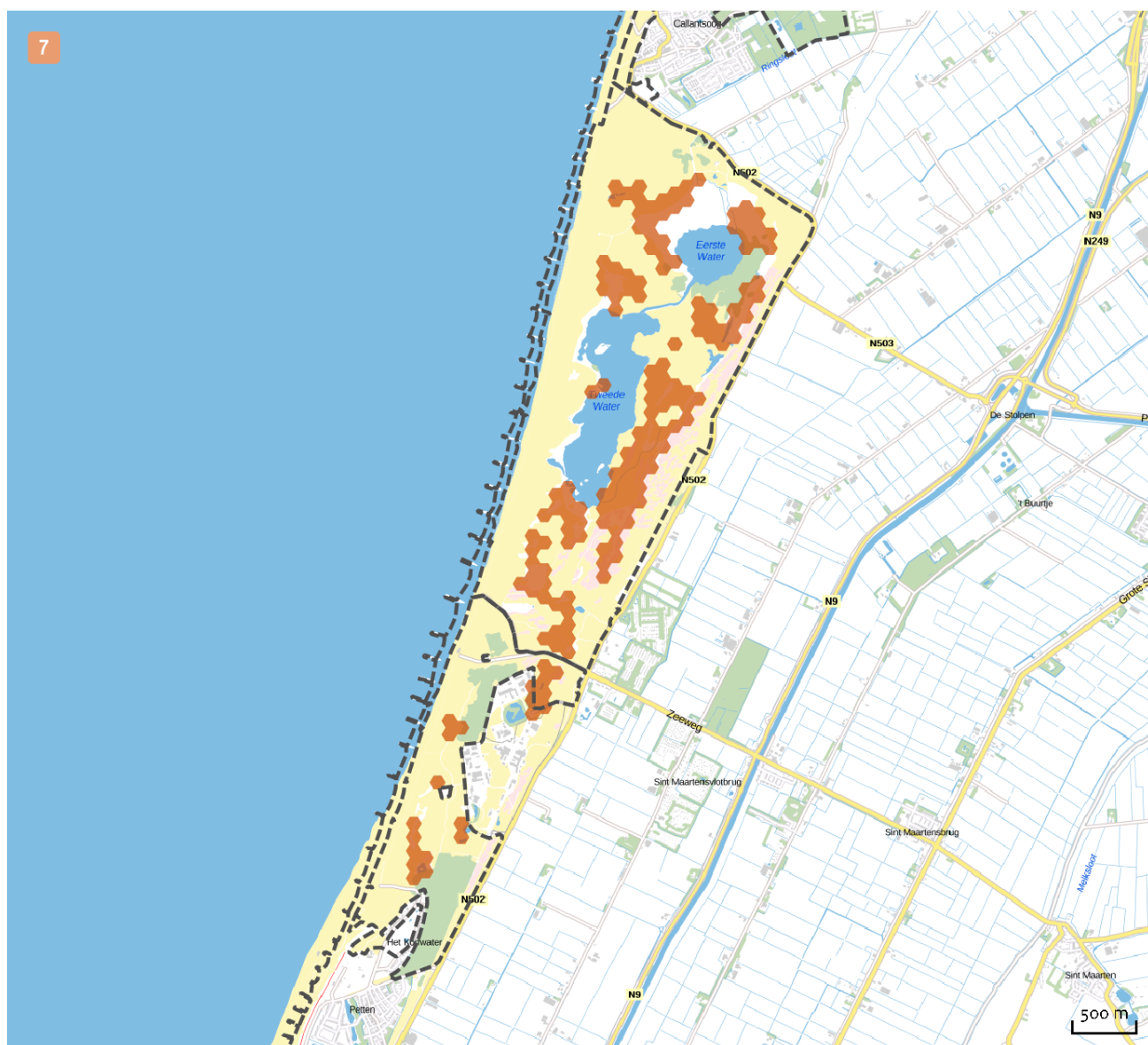
Maatregelkaart 6

Herstelmaatregelen

- Zoekgebied: Aanleg stuifkuilen (H2130B)

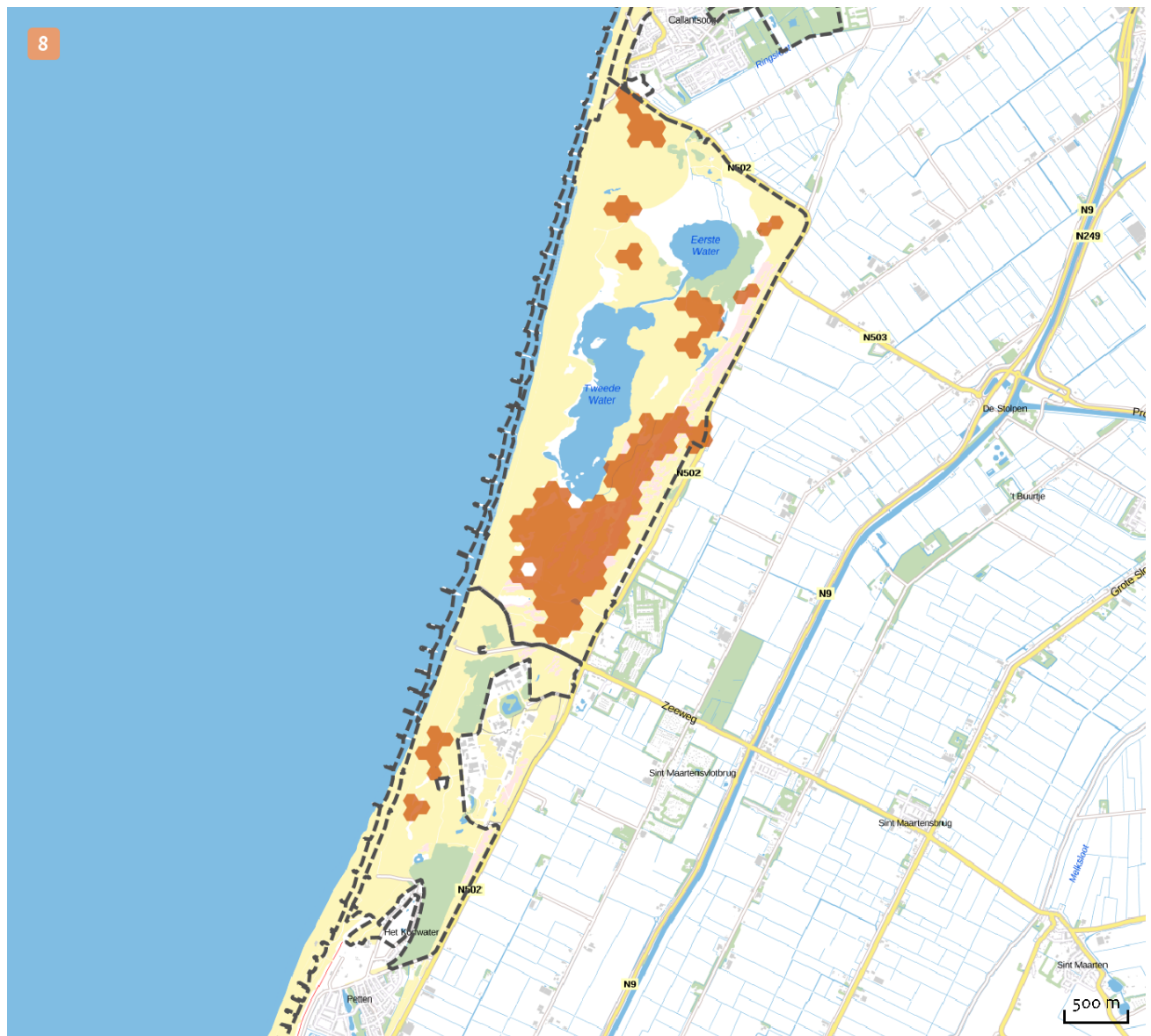
Maatregelkaart 7

Herstelmaatregelen

- Extra maaien (H2190C)

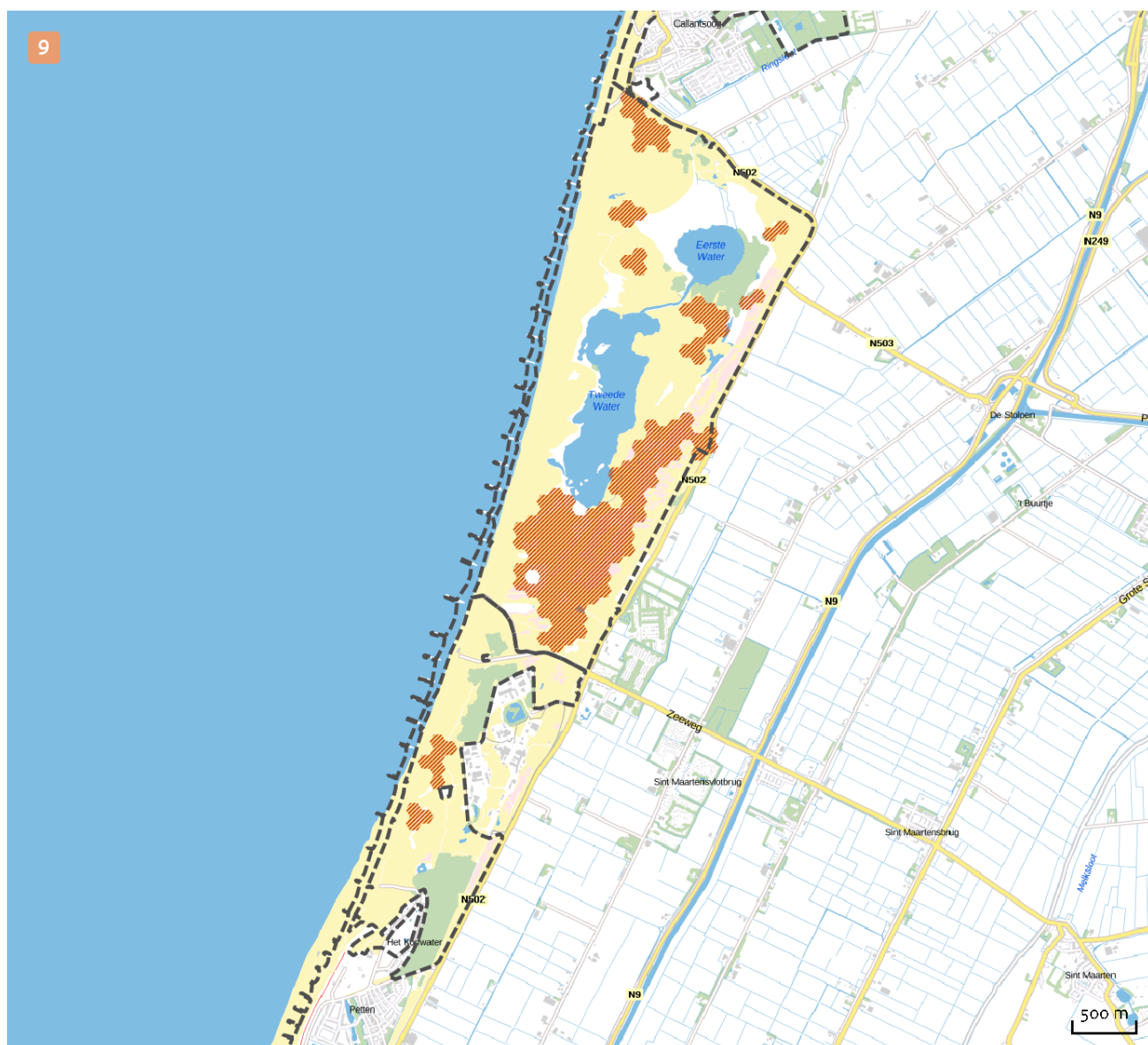
Maatregelkaart 8

Herstelmaatregelen

- Plaggen/chopperen (H2140A)

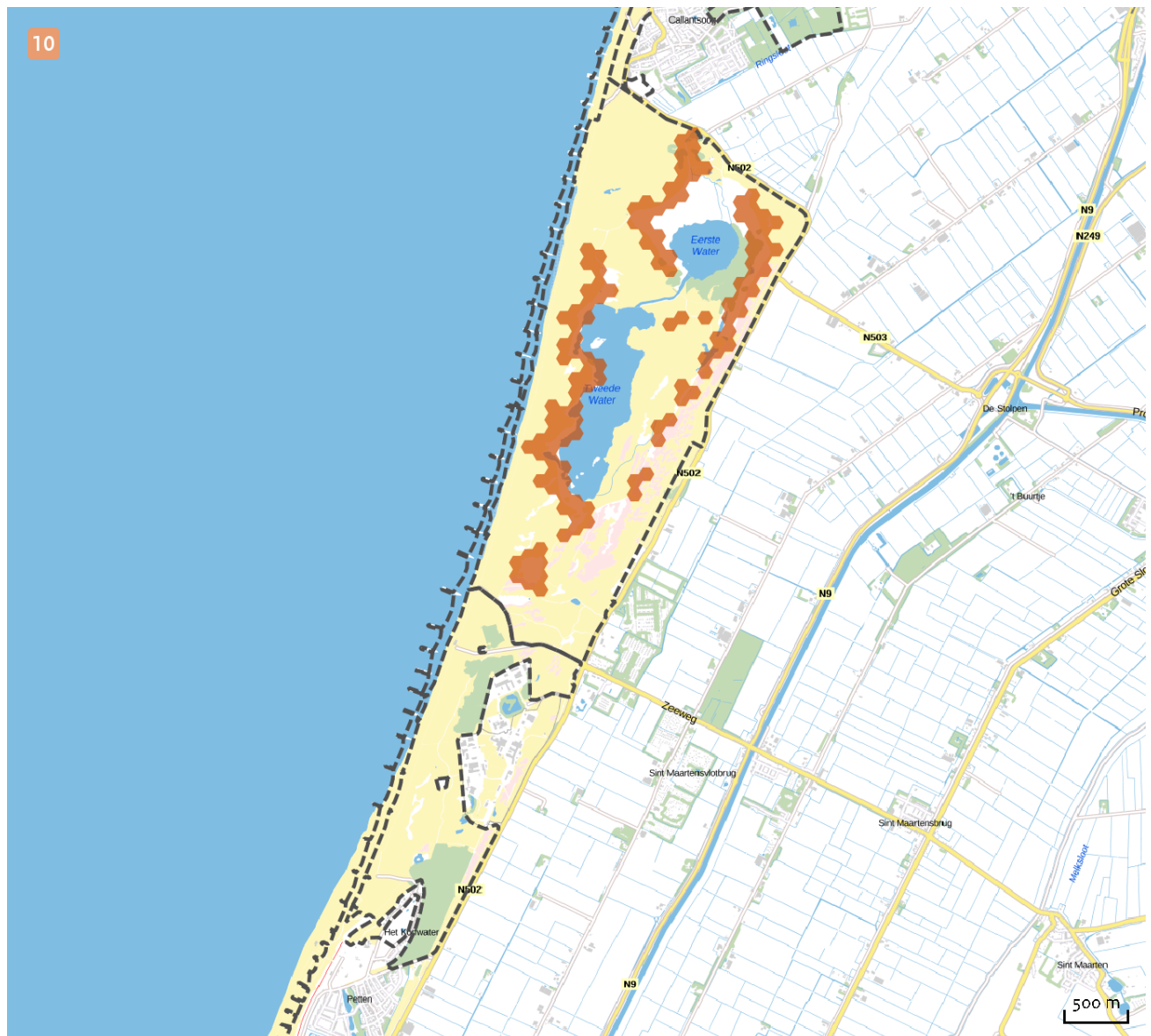
Maatregelkaart 9

Herstelmaatregelen

- Zoekgebied: Verwijderen struweel, opslag en exoten (H2140A)

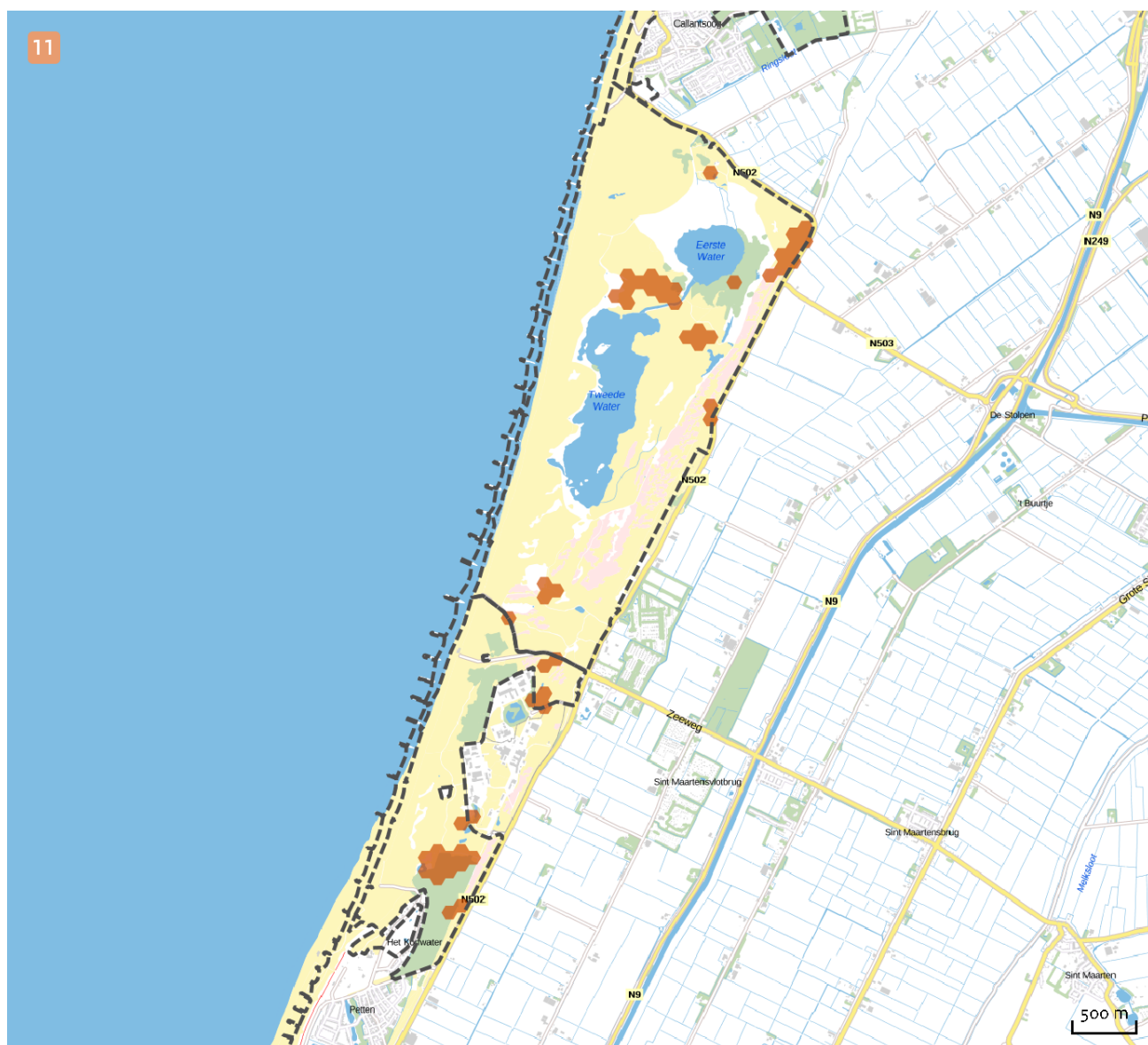
Maatregelkaart 10

Herstelmaatregelen

- Extra maaien (H6230)

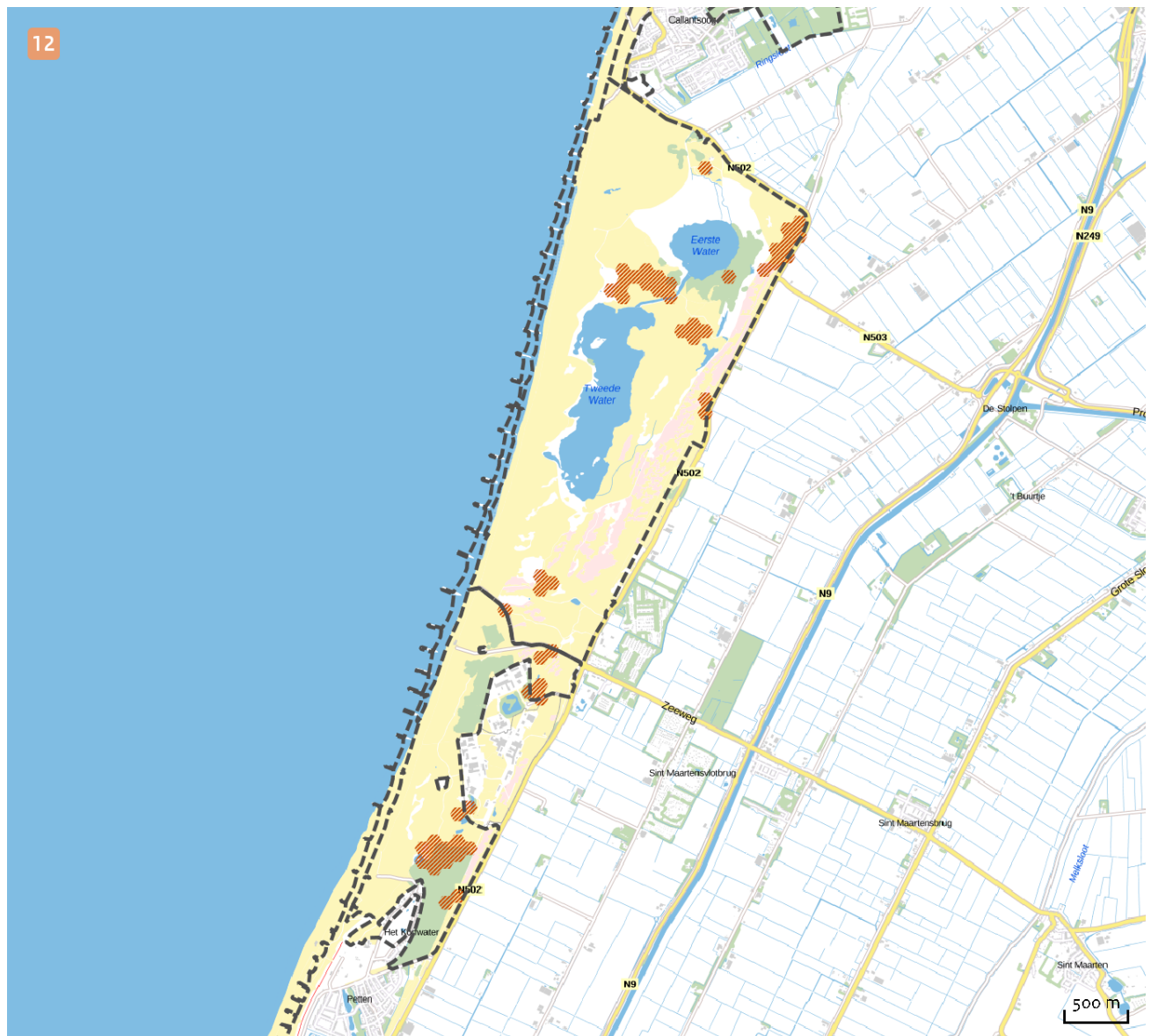
Maatregelkaart 11

Herstelmaatregelen

- Spragelen (H2150)

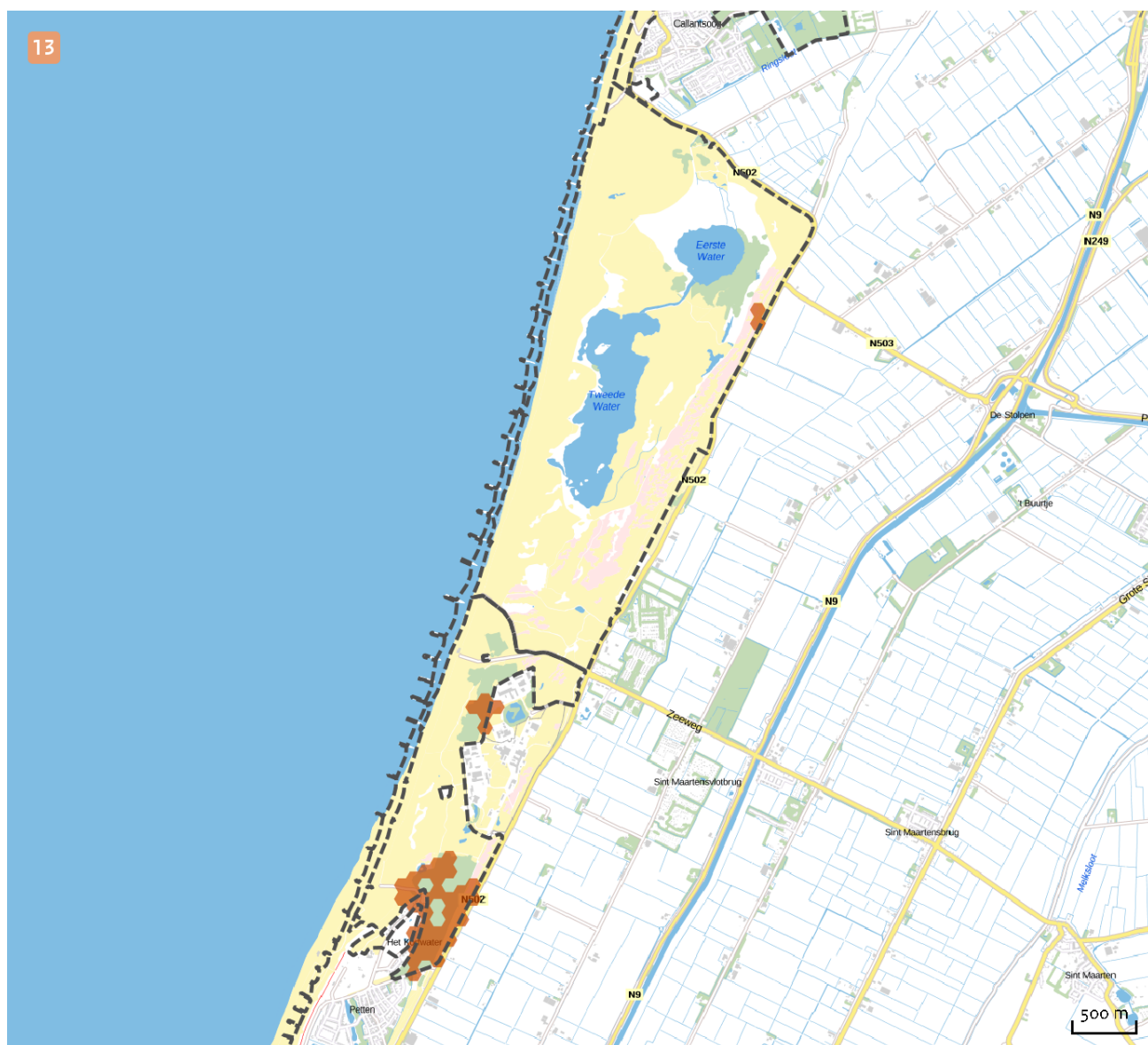
Maatregelkaart 12

Herstelmaatregelen

- Zoekgebied: Verwijderen struweel, opslag en exoten (H2150)

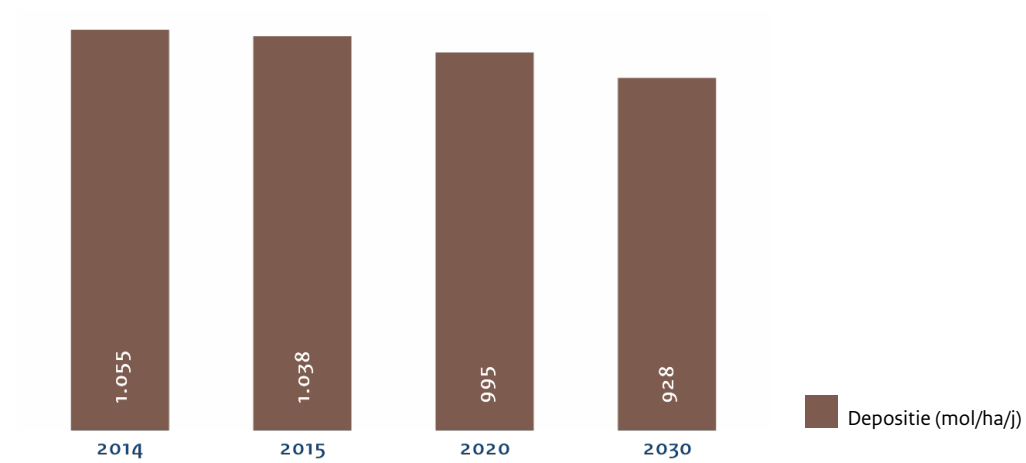
Maatregelkaart 13

Herstelmaatregelen

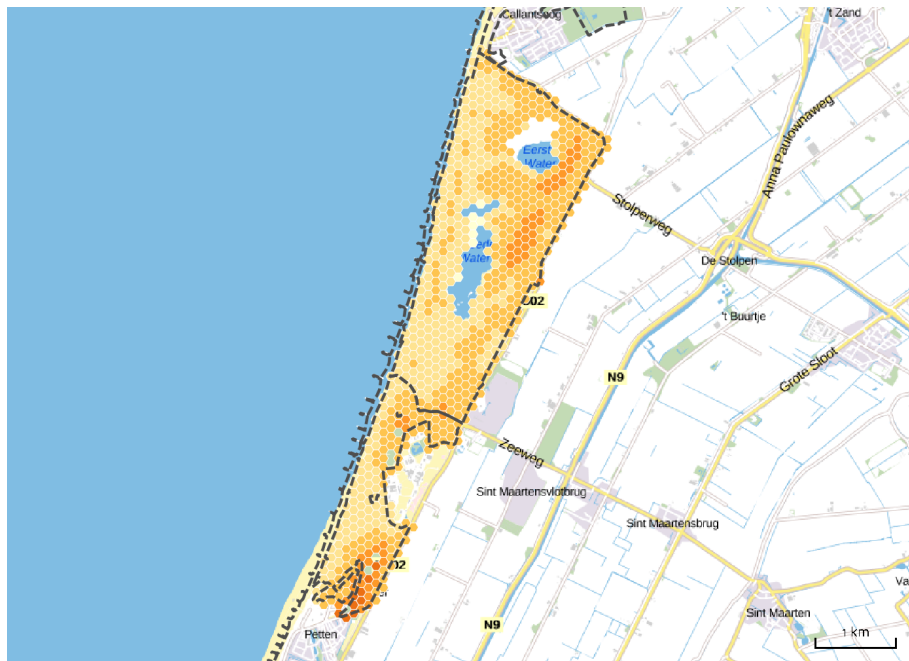
- Verwijderen struweel, opslag en exoten (H218oA)

Ontwikkeling van de stikstofdepositie

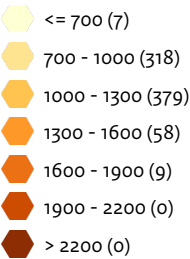

Ruimtelijke verdeling van de depositie

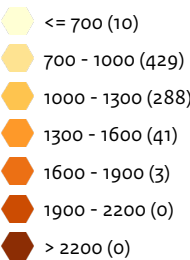
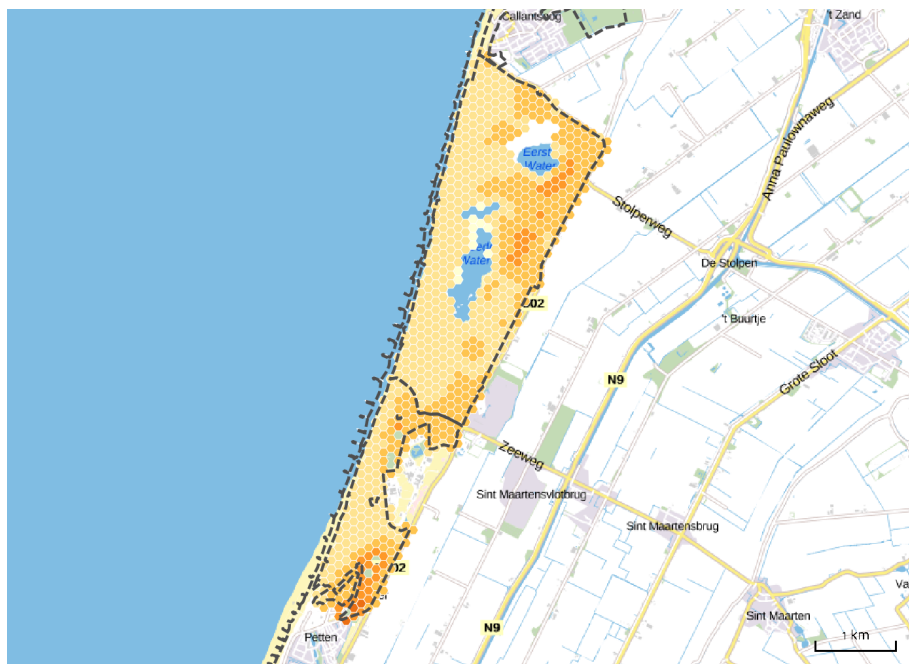
Referentiejaar (2014)

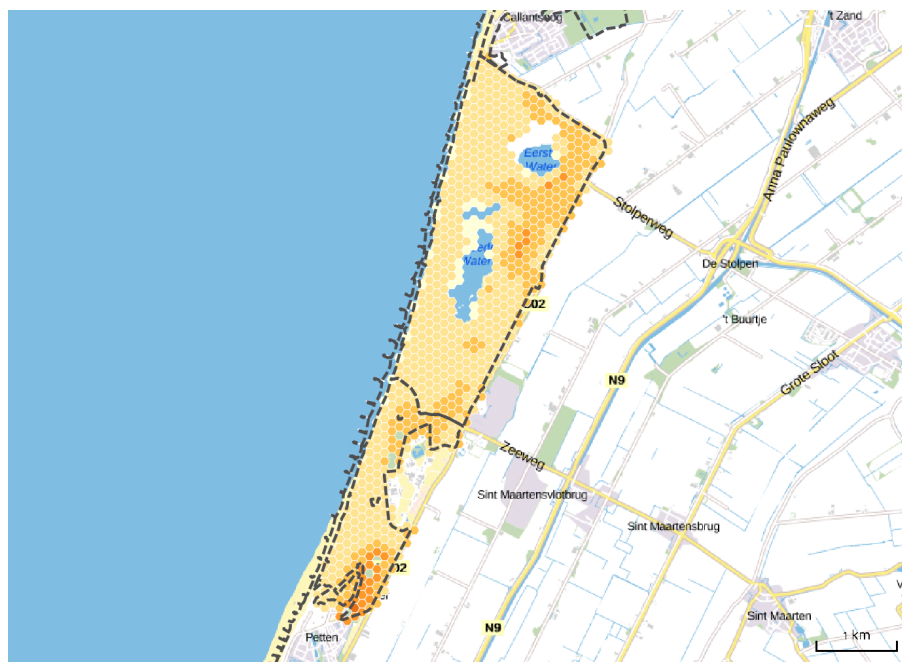
Depositie in mol/ha/j
tussen haakjes aantal hectares

2020

2030

Depositie per habitatype

Habitat		Jaar	Gemiddelde (mol/ha/j)	10 percentiel (mol/ha/j)	90 percentiel (mol/ha/j)
H2110	Embryonale duinen	2014	888	797	972
		2015	872	782	955
		2020	837	748	916
		2030	778	690	853
H2120	Witte duinen	2014	981	854	1.157
		2015	964	839	1.138
		2020	925	804	1.091
		2030	861	746	1.017
ZGH2120	Witte duinen	2014	1.026	944	1.088
		2015	1.009	928	1.070
		2020	971	892	1.030
		2030	902	827	958
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	2014	978	911	1.067
		2015	962	895	1.051
		2020	923	860	1.010
		2030	859	800	947
ZGH2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	2014	973	936	1.056
		2015	957	920	1.039
		2020	920	884	1.000
		2030	856	820	936
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	2014	1.054	943	1.245
		2015	1.036	926	1.225
		2020	993	888	1.178
		2030	926	826	1.106
ZGH2130B	Grijze duinen (kalkarm)	2014	1.031	927	1.140
		2015	1.015	912	1.122
		2020	974	876	1.074
		2030	910	817	1.004
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	2014	1.052	967	1.244
		2015	1.035	951	1.224
		2020	992	911	1.176
		2030	925	848	1.102
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	2014	1.077	952	1.246
		2015	1.060	936	1.226
		2020	1.016	897	1.179
		2030	947	834	1.104
H2150	Duinheiden met struikhei	2014	1.160	992	1.360
		2015	1.141	975	1.338
		2020	1.094	935	1.284
		2030	1.021	871	1.203
H2170	Kruipwilgstruwelen	2014	1.067	931	1.223
		2015	1.049	915	1.204
		2020	1.008	880	1.159
		2030	939	816	1.087

Habitat		Jaar	Gemiddelde (mol/ha/j)	10 percentiel (mol/ha/j)	90 percentiel (mol/ha/j)
ZGH2170	Kruipwilgstruwelen	2014	1.213	969	1.408
		2015	1.193	953	1.389
		2020	1.147	915	1.342
		2030	1.072	850	1.272
H2180Abe	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	2014	1.418	1.147	1.651
		2015	1.398	1.128	1.630
		2020	1.344	1.086	1.576
		2030	1.264	1.010	1.495
H2180B	Duinbossen (vochtig)	2014	1.182	972	1.356
		2015	1.162	955	1.334
		2020	1.113	915	1.279
		2030	1.040	851	1.199
H2190Aom	Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	2014	1.185	926	1.340
		2015	1.167	910	1.320
		2020	1.118	871	1.267
		2030	1.049	809	1.187
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	2014	982	932	1.199
		2015	965	916	1.181
		2020	926	880	1.136
		2030	862	817	1.063
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	2014	1.084	953	1.282
		2015	1.066	936	1.261
		2020	1.022	897	1.209
		2030	953	834	1.132
H6230vka	Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	2014	1.047	876	1.254
		2015	1.030	860	1.234
		2020	986	823	1.183
		2030	920	762	1.107
H6410	Blauwgraslanden	2014	990	938	1.152
		2015	973	922	1.134
		2020	935	886	1.090
		2030	869	821	1.017
H7210	Galigaanmoerassen	2014	1.126	955	1.341
		2015	1.107	939	1.321
		2020	1.061	899	1.269
		2030	989	836	1.190
H9999:85	Habitatype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H6230;H2130B;H6230;H2130B)	2014	1.055	954	1.392
		2015	1.039	939	1.374
		2020	1.001	903	1.330
		2030	939	843	1.265

Depositiedaling

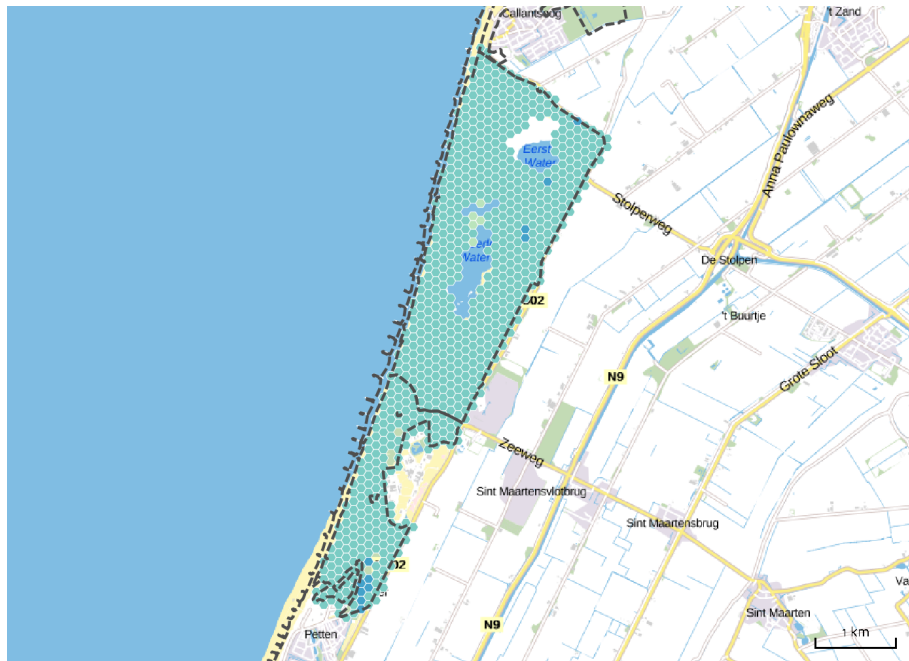
2014 - 2020

Depositiedaling in mol/ha/j
tussen haakjes aantal hectares

- 0 - 50 (64)
- 50 - 100 (706)
- 100 - 175 (1)
- 175 - 250 (0)
- > 250 (0)

2014 - 2030

- 0 - 50 (0)
- 50 - 100 (5)
- 100 - 175 (755)
- 175 - 250 (11)
- > 250 (0)

Depositiedaling per habitatype

Habitat		Jaar	Gemiddelde (mol/ha/j)	10 percentiel (mol/ha/j)	90 percentiel (mol/ha/j)
H2110	Embryonale duinen	2015	15	14	16
		2020	51	47	55
		2030	110	103	117
H2120	Witte duinen	2015	17	15	19
		2020	56	49	65
		2030	120	108	139
ZGH2120	Witte duinen	2015	17	16	18
		2020	55	52	58
		2030	124	117	130
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	2015	17	16	17
		2020	56	52	59
		2030	119	112	126
ZGH2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	2015	16	16	17
		2020	53	52	56
		2030	117	116	120
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	2015	17	16	20
		2020	61	53	71
		2030	128	116	146
ZGH2130B	Grijze duinen (kalkarm)	2015	17	15	18
		2020	58	51	66
		2030	121	110	136
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	2015	18	16	20
		2020	60	55	70
		2030	127	119	143
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	2015	18	16	20
		2020	62	54	71
		2030	130	116	146
H2150	Duinheiden met struikhei	2015	19	17	22
		2020	66	57	77
		2030	139	122	157
H2170	Kruipwilgstruwelen	2015	18	16	20
		2020	59	52	67
		2030	128	114	142
ZGH2170	Kruipwilgstruwelen	2015	19	16	21
		2020	66	54	71
		2030	140	119	149
H2180Abe	Duinbossen (droog), berken-eikenbos	2015	21	17	23
		2020	75	61	91
		2030	154	132	177
H2180B	Duinbossen (vochtig)	2015	19	17	21
		2020	68	57	77
		2030	142	121	157

Habitat		Jaar	Gemiddelde (mol/ha/j)	10 percentiel (mol/ha/j)	90 percentiel (mol/ha/j)
H2190Aom	Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	2015	18	16	20
		2020	67	54	73
		2030	137	116	150
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	2015	17	16	18
		2020	56	52	62
		2030	120	115	129
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	2015	18	17	21
		2020	63	55	73
		2030	131	119	149
H6230vka	Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	2015	18	16	20
		2020	61	53	71
		2030	127	114	147
H6410	Blauwgraslanden	2015	17	16	19
		2020	54	52	62
		2030	121	116	136
H7210	Galigaanmoerassen	2015	19	17	21
		2020	66	56	74
		2030	137	119	151
H9999:85	Habitatype onbekend/onzeker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H6230;H2130B;H6230;H2130B)	2015	16	15	18
		2020	55	52	62
		2030	116	111	127

Stikstofoverbelasting per habitatype

Habitat	Relevant (ingetekend)	Relevant (gekarteerd)	KDW	Stikstofbelasting ten opzichte van KDW		Aandeel overbelast
H2110 Embryonale duinen	14,8 ha	11,7 ha	1.429	2014		0%
				2015		0%
				2020		0%
				2030		0%
H2120 Witte duinen	96,5 ha	71,8 ha	1.429	2014		0%
				2015		0%
				2020		0%
				2030		0%
H2130A Grijze duinen (kalkrijk)	51,7 ha	19,3 ha	1.071	2014		4%
				2015		4%
				2020		1%
				2030		0%
H2130B Grijze duinen (kalkarm)	243,1 ha	153,5 ha	714	2014		100%
				2015		100%
				2020		99%
				2030		99%
H2140A Duinheiden met kraaihei (vochtig)	29,9 ha	19,0 ha	1.071	2014		24%
				2015		22%
				2020		12%
				2030		5%
H2140B Duinheiden met kraaihei (droog)	157,9 ha	73,0 ha	1.071	2014		35%
				2015		30%
				2020		19%
				2030		6%
H2150 Duinheiden met struikhei	5,1 ha	2,3 ha	1.071	2014		62%
				2015		60%
				2020		37%
				2030		12%
H2170 Kruiptwilgstruwelen	5,6 ha	3,4 ha	2.286	2014		0%
				2015		0%
				2020		0%
				2030		0%
H2180A be Duinbossen (droog), berken-eikenbos	6,4 ha	5,3 ha	1.071	2014		100%
				2015		100%
				2020		96%
				2030		69%
H2180B Duinbossen (vochtig)	97,0 ha	37,1 ha	2.214	2014		0%
				2015		0%
				2020		0%
				2030		0%

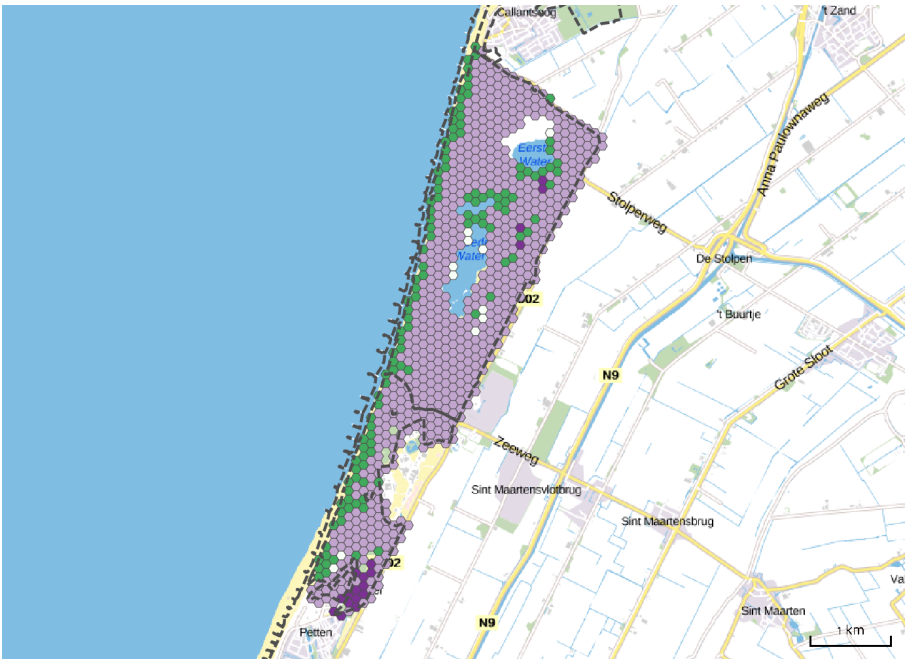
Habitat		Relevant (ingetekend)	Relevant (gekarteed)	KDW	Stikstofbelasting ten opzichte van KDW		Aandeel overbelast
H219oA om	Vochtige duinvalleien (open water), oligo- tot mesotrofe vormen	2,9 ha	< 1,0 ha	1.000	2014		73%
					2015		72%
					2020		71%
					2030		58%
H219oB	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	4,7 ha	3,4 ha	1.429	2014		0%
					2015		0%
					2020		0%
					2030		0%
H219oC	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	28,3 ha	12,3 ha	1.071	2014		35%
					2015		33%
					2020		26%
					2030		12%
H623ov ka	Heischrale graslanden, vochtig kalkarm	16,6 ha	6,7 ha	714	2014		99%
					2015		99%
					2020		96%
					2030		95%
H6410	Blauwgraslanden	< 1,0 ha	< 1,0 ha	1.071	2014		20%
					2015		1%
					2020		1%
					2030		0%
H7210	Galigaanmoerassen	9,9 ha	2,7 ha	1.571	2014		0%
					2015		0%
					2020		0%
					2030		0%
H9999: 85	Habitatype onbekend/onze­ker KDW op basis meest kritische aangewezen type (H623o;H213oB;H623o;H213oB)	1,5 ha	1,5 ha	714	2014		100%
					2015		100%
					2020		100%
					2030		100%
ZGH212 o	Witte duinen	< 1,0 ha	< 1,0 ha	1.429	2014		0%
					2015		0%
					2020		0%
					2030		0%
ZGH213 oA	Grijze duinen (kalkrijk)	< 1,0 ha	< 1,0 ha	1.071	2014		0%
					2015		0%
					2020		0%
					2030		0%
ZGH213 oB	Grijze duinen (kalkarm)	< 1,0 ha	< 1,0 ha	714	2014		100%
					2015		100%
					2020		100%
					2030		100%

Habitat		Relevant (ingetekend)	Relevant (gekarteerd)	KDW	Stikstofbelasting ten opzichte van KDW		Aandeel overbelast
ZGH217 0	Kruipwilgstruwelen	2,1 ha	1,9 ha	2.286	2014		0%
					2015		0%
					2020		0%
					2030		0%

- Geen stikstofprobleem
- Evenwicht
- Matige overbelasting
- Sterke overbelasting

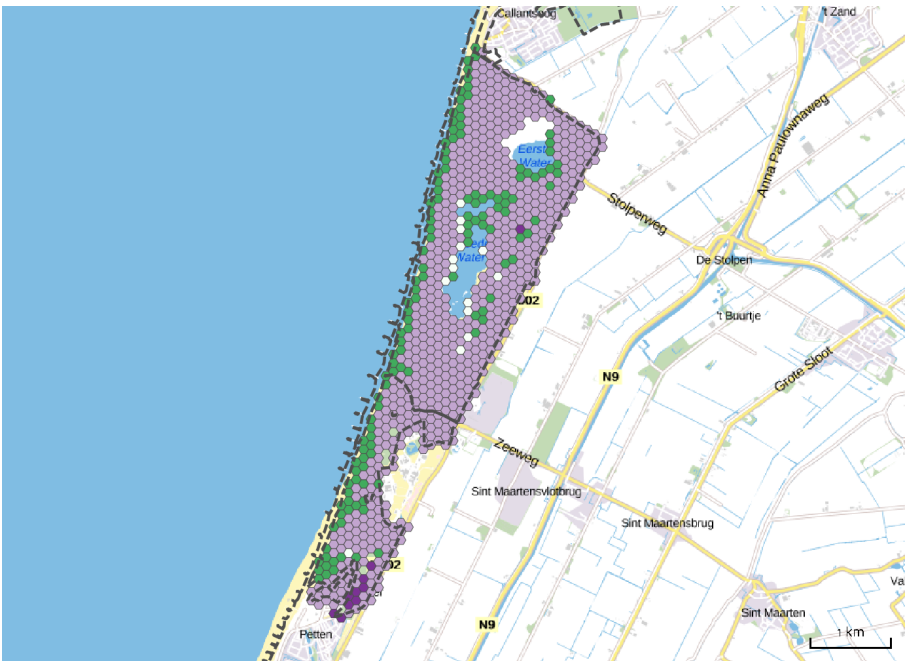
Ruimtelijk beeld van de stikstofoverbelasting

Referentiejaar (2014)

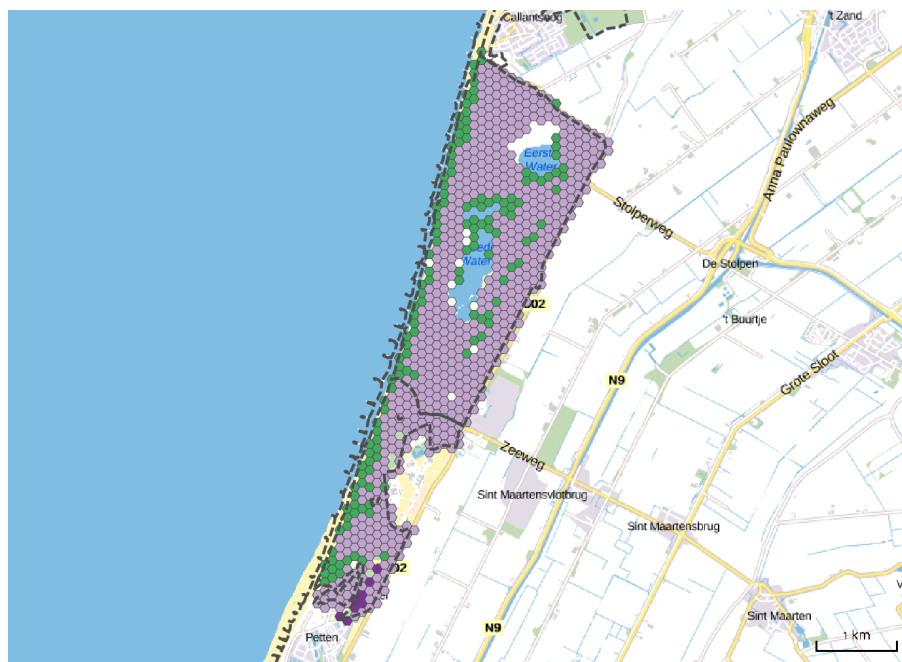
- Mate van overbelasting
tussen haakjes aantal hectares
- Geen stikstofprobleem (123)
 - Evenwicht (11)
 - Matige overbelasting (619)
 - Sterke overbelasting (18)

2020

- Geen stikstofprobleem (132)
- Evenwicht (14)
- Matige overbelasting (615)
- Sterke overbelasting (10)

2030

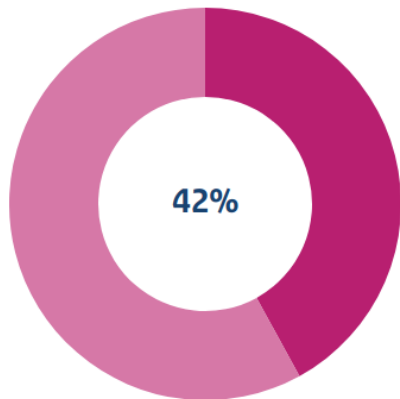
Mate van overbelasting
tussen haakjes aantal hectares

- Geen stikstofprobleem (142)
- Evenwicht (11)
- Matige overbelasting (610)
- Sterke overbelasting (8)

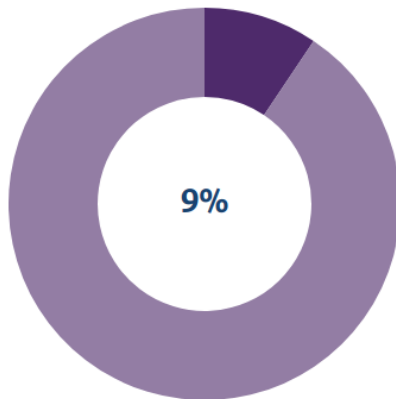
Benuttingsgraad depositieruimte*

Zwanenwater & Pettemerduinen

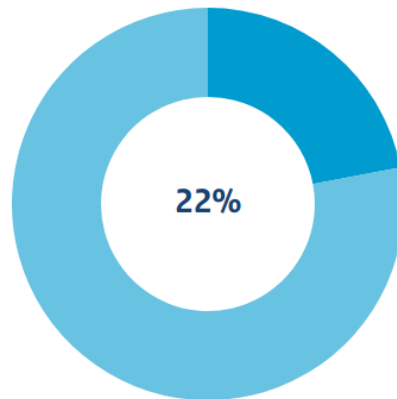
Bron: AERIUS

Vergunningen

Prioritaire projecten

Meldingen

* De som van alle voor ontwikkelingsruimte relevante hectares in het gebied.

Data: 1 juli 2015 tot 1 januari 2018

Voortgang herstelmaatregelen

Zwanenwater & Pettemerduinen

Bron: AERIUS

Maatregel	Uiterste datum afronding	Voortgang	Prognose
0312 extra maaien (H6230)	30 juni 2021	 	0%
0330 plaggen/chopperen (H2140A)	30 juni 2021	 	0%
0631 hydrologisch onderzoek (H6410)	30 juni 2021	 	0%
0738 extra maaien (H2140A,H2140B)	30 juni 2021	 	0%
0877 extra maaien (H2130B)	30 juni 2021	 	0%
1281 extra maaien (H2190C)	30 juni 2021	 	0%
1449 plaggen/chopperen (H2130B)	30 juni 2021	 	0%
1510 Verwijderen struweel, opslag en exoten (H2140B)	30 juni 2021	 	0%
1609 verwijderen struweel, opslag en exoten (H2180A)	30 juni 2021	 	0%
2260 spragelen (H2150)	30 juni 2021	 	0%
2601 verwijderen struweel, opslag en exoten (H2150)	30 juni 2021	 	0%
2738 aanleg stuifkuilen (H2130B)	30 juni 2021	 	0%
2747 plaggen/chopperen (H2140B)	30 juni 2021	 	0%

- Afgerond
- Prognose tijdig gereed
- Prognose tijdigheid onder druk
- Prognose niet tijdig gereed
- Prognose onbekend
- Indicatie percentage uitvoering in het veld

Beschikbaar maken financiering	Moet nog beginnen
Beschikbaar maken van grond	Gestart
Formele besluitvorming	Afgerond
Vergunningen	Niet van toepassing
Inhoudelijke voorbereiding	Voortgang onbekend
Praktische voorbereiding	
Uitvoering	
Gereed verklaren	

Alle kaarten in deze rapportage zijn digitaal
beschikbaar in AERIUS Monitor: <http://monitor.aerius.nl/monitor/>

Dit is een uitgave van:

Het PAS-bureau - onderdeel van BIJ12
In samenwerking met het RIVM

PAS-bureau

Leidseveer 2
3511 SB Utrecht

www.bij12.nl

Juli 2018